

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE TREBALL I IMMIGRACIÓ

- 5128** *Reial decret 328/2009, de 13 de març, pel qual es modifiquen el Reglament general sobre inscripció d'empreses i afiliació, altes, baixes i variacions de dades de treballadors a la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 84/1996, de 26 de gener; el Reglament general sobre cotització i liquidació d'altres drets de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 2064/1995, de 22 de desembre; i el Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre.*

L'aprovació de la tarifa actual de primes per a la cotització a la Seguretat Social per accidents de treball i malalties professionals, portada a terme per la disposició addicional quarta de la Llei 42/2006, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2007, i actualitzada en les corresponents lleis de pressupostos generals de l'Estat per als exercicis 2008 i 2009, fa necessari ajustar la regulació que contenen els articles corresponents del Reglament general sobre inscripció d'empreses i afiliació, altes, baixes i variacions de dades de treballadors a la Seguretat Social, mitjançant els quals es desplega reglamentàriament l'atribució de competències que la dita disposició addicional efectua a la Tresoreria General de la Seguretat Social per determinar el tipus de cotització aplicable per contingències professionals, amb independència de l'entitat –gestora o col·laboradora– per la qual s'hagi optat per a la seva cobertura.

Així mateix, la disposició addicional esmentada fa necessària l'actualització de les referències que conté la regulació de determinats articles i disposicions addicionals del Reglament general sobre cotització i liquidació d'altres drets de la Seguretat Social, relatives a la tarifa de primes anterior i als seus epígrafs, i les substitueix per altres a la tarifa actualment vigent i als seus tipus de cotització que en cada cas siguin aplicables.

Igualment, és necessari adaptar la regulació que conté en aquest sentit el Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, pel que fa al contingut del document d'associació amb la mútua que protegeixi les contingències professionals, d'acord amb el que estableix la dita disposició addicional quarta de la Llei 42/2006, de 28 de desembre, quant a la possible existència i declaració de més d'una activitat econòmica de l'empresa.

D'altra banda, cal actualitzar les referències a la normativa de l'impost sobre la renda de les persones físiques en matèria de percepcions econòmiques en espècie i de despeses de locomoció i manutenció que s'efectuen en diversos apartats de l'article 23 del Reglament general sobre cotització i liquidació d'altres drets de la Seguretat Social, es fa la referència corresponent a la vigent Llei 35/2006, de 28 de novembre, i al seu Reglament de desplegament, aprovat pel Reial decret 439/2007, de 30 de març.

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que estableixen l'article 5 i la disposició final setena de la Llei general de la Seguretat Social, text refós aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

En virtut d'això, a proposta del ministre de Treball i Immigració, amb l'aprovació prèvia de la ministra d'Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 13 de març de 2009,

DISPOSO:

Article primer. *Modificació del Reglament general sobre inscripció d'empreses i afiliació, altes, baixes i variacions de dades de treballadors a la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 84/1996, de 26 de gener.*

El Reglament general sobre inscripció d'empreses i afiliació, altes, baixes i variacions de dades de treballadors a la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 84/1996, de 26 de gener, es modifica en els termes següents:

U. L'article 3 queda redactat de la manera següent:

«Article 3. *Funcions atribuïdes a la Tresoreria General de la Seguretat Social.*

1. Corresponen a la Tresoreria General de la Seguretat Social les funcions de direcció, formulació de propostes al Ministeri de Treball i Immigració i, en general, execució i control directes de la gestió als efectes de la inscripció d'empreses, obertura de comptes de cotització, formalització de la cobertura i tarifació respecte a les contingències d'accidents de treball i malalties professionals, en els termes que estableix aquest Reglament, així com la nota d'intervenció de l'extinció de les empreses i la instrumentació de l'afiliació, altes i baixes dels treballadors o assimilats, variacions de dades d'unes i altres i assignació del número de la Seguretat Social als ciutadans.

El que disposa el paràgraf anterior s'entén sense perjudici de la funció inspectora de l'actuació de les empreses i altres subjectes responsables i dels treballadors i beneficiaris respecte de les matèries regulades en aquest Reglament, que s'exerceix a través de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, la qual a més ha d'emetre els informes que, en relació amb les funcions atribuïdes a la Tresoreria General de la Seguretat Social, aquesta li sol·liciti.

2. La Tresoreria General de la Seguretat Social ha de mantenir la coordinació corresponent amb les entitats gestores de la Seguretat Social i el Servei Públic d'Ocupació Estatal en l'exercici de les funcions que li corresponguin d'acord amb el que disposa aquest Reglament i que afectin la gestió o funcions atribuïdes a les entitats esmentades, sense perjudici de les relacions amb altres administracions públiques i de la coordinació de competències entre els respectius òrgans administratius en els termes que estableixen els articles 4 i 18 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i altres disposicions d'aplicació i desplegament.»

Dos. L'apartat 3 de l'article 5 queda redactat de la manera següent:

«3. Els empresaris també han de comunicar a la Tresoreria General de la Seguretat Social la realització d'activitats econòmiques diferents de les declarades en sol·licitar la inscripció inicial, sempre que impliquin la producció de béns o serveis que no s'integrin en el procés productiu de l'activitat econòmica principal; les dades dels treballadors de l'empresa que presentin especialitats en matèria de cotització; les variacions que es produeixin en les dades facilitades amb anterioritat i qualsevol altres circumstàncies que determini a aquests efectes el Ministeri de Treball i Immigració.»

Tres. L'ordinal 2n de l'apartat 1 de l'article 11 queda redactat de la manera següent:

«2n Les dades relatives a la denominació, domicili i activitat econòmica principal de l'empresa així com, si s'escau, a altres activitats concurrents amb aquesta que impliquin la producció de béns i serveis que no s'integrin en el procés productiu de la principal, i si necessita o no que se li assignin diversos codis de compte de cotització. També ha d'indicar qualsevol altra dada que sigui necessària per a la gestió del sistema de la Seguretat Social.»

Quatre. L'ordinal 3r de l'apartat 2 de l'article 11 queda redactat de la manera següent:

«3r En tot cas, a la mateixa sol·licitud d'inscripció o en declaracions annexes a aquesta, l'empresari ha de fer constar l'entitat gestora i/o l'entitat o entitats col·laboradores per les quals opta per a la cobertura de les contingències professionals o de la prestació econòmica per incapacitat temporal derivada de contingències comunes.»

Cinc. L'apartat 3 de l'article 14 queda redactat de la manera següent:

«3. Per a la tarifació i formalització del document d'associació o de cobertura s'han de dur a terme les actuacions següents:

1a En funció de l'activitat o activitats econòmiques declarades per l'empresari, la direcció provincial de la Tresoreria General de la Seguretat Social o l'administració de la Seguretat Social competent ha de practicar la tarifació que correspongui i assignar-li els tipus de cotització que siguin aplicables de la tarifa de primes vigent per a la cotització a la Seguretat Social per accidents de treball i malalties professionals, conforme a les regles establertes sobre això a l'apartat dos de la disposició addicional quarta de la Llei 42/2006, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2007.

La tarifació realitzada s'ha de comunicar a l'empresari simultàniament a la de la seva inscripció en el respectiu règim de la Seguretat Social, i se l'ha d'advertir del dret que l'assisteix a formular contra aquesta les impugnacions que siguin procedents.

En cas que l'opció o opcions per a la formalització de la protecció davant els riscos professionals i, si s'escau, per a la cobertura de la prestació econòmica per incapacitat temporal derivada de contingències comunes s'hagin realitzat a favor d'una entitat gestora de la Seguretat Social, la tarifació s'ha de consignar en el document de cobertura corresponent, que la Tresoreria General de la Seguretat Social ha de remetre a l'empresari degudament emplenat.

2a Si l'opció o opcions de l'empresari han estat a favor d'una o diverses mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, la Tresoreria General de la Seguretat Social ha de remetre a la mútua o mútues interessades, mitjançant els procediments informàtics que determini l'esmentat servei comú, informació sobre la inscripció i tarifació practicades a l'empresari.

Una vegada emplenats per la mútua, aquesta ha de remetre a l'empresari un exemplar del document d'associació i, si s'escau, del document de cobertura annex, dins els 15 dies següents al de la seva recepció i amb indicació del codi de compte de cotització corresponent.»

Sis. L'apartat 2 de l'article 30 queda redactat de la manera següent:

«2. La sol·licitud d'alta ha de contenir les dades relatives a l'exercici de la seva activitat que facilitin una informació completa a les entitats gestores i a la Tresoreria General de la Seguretat Social i, en especial, les següents:

1r En els documents per a l'alta dels treballadors per compte d'altri han de constar, respecte a l'empresari, el seu nom o raó social, codi de compte de cotització i règim de Seguretat Social aplicable, i respecte al treballador, el nom i els cognoms, el número de la Seguretat Social i, si aquest no és exigible, el número d'afiliació a la Seguretat Social, així com el del document nacional d'identitat o equivalent, domicili, data d'inici de l'activitat, grup de cotització, condicions especials d'aquesta i, als efectes de la corresponent a accidents de treball i malalties professionals, l'activitat econòmica o ocupació exercida, d'acord amb la tarifa de primes vigent.

2n El document per a l'alta dels treballadors per compte propi, a més de les dades indicades a l'apartat anterior relatives al treballador per compte d'altri, ha de contenir les referides a la seva activitat econòmica o ocupació, la seu d'aquesta, si

és diferent del domicili del titular, règim de Seguretat Social en què se sol·licita la inclusió i, si s'escau, les relatives a les peculiaritats en matèria de cotització i acció protectora.»

Set. L'ordinal 2n de l'apartat 1 de l'article 58 queda redactat de la manera següent:

«2n Si l'origen o la causa de la tarifació indeguda és imputable a un error de la Tresoreria General de la Seguretat Social o, en general, a l'Administració, sense que aquesta actuï en qualitat d'empresari, no s'ha d'aplicar cap recàrrec a la diferència o, si s'escau, se n'ha de tornar l'excés, independentment de l'obligació de rescabalar els interessats dels perjudicis que se'ls hagin ocasionat.»

Article segon. *Modificació del Reglament general sobre cotització i liquidació d'altres drets de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 2064/1995, de 22 de desembre.*

El Reglament general sobre cotització i liquidació d'altres drets de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 2064/1995, de 22 de desembre, es modifica en els termes següents:

U. L'article 11 queda redactat de la manera següent:

«Article 11. *Tipus de cotització per accidents de treball i malalties professionals.*

1. La cotització per accidents de treball i malalties professionals per part dels empresaris i els treballadors per compte propi, en els termes que estableix aquest Reglament, s'efectua mitjançant l'aplicació dels tipus de cotització que corresponguin a les activitats econòmiques d'empreses i treballadors i a les ocupacions o situacions d'aquests últims, conforme a la tarifa de primes vigent.

2. Les primes addicionals a la cotització d'accidents de treball que el Govern pugui establir per a les empreses que ofereixin riscos de malalties professionals es poden diversificar, en els termes i les condicions que fixi el Ministeri de Treball i Immigració, en funció de la perillositat de la indústria o classe de treball i de l'eficàcia dels mitjans de prevenció aplicats, sense que aquesta diversificació pugui suposar l'exoneració d'unes empreses i l'assumpció per altres de l'import total de les primes addicionals.

3. La quantia de les quotes per accidents de treball i malalties professionals resultant de l'aplicació de la tarifa de primes vigent i, si s'escau, de les primes addicionals a què es refereixen els apartats anteriors, es pot reduir en el supòsit d'empreses que es distingeixin en l'ús de mitjans eficaços de prevenció. Així mateix, aquesta quantia es pot augmentar per a les empreses que incompleixin les seves obligacions en matèria de seguretat i salut laboral, en els supòsits i les condicions que determini el Ministeri de Treball i Immigració.

La reducció i l'augment que preveu aquest apartat no pot excedir el 10 per 100 de la quantia de les respectives quotes, per bé que l'augment pot arribar fins a un 20 per 100 en cas d'incompliment reiterat de les obligacions.»

Dos. Els paràgrafs b) i c) de l'apartat 1.B) de l'article 23 queden redactats de la manera següent:

«b) No tenen la consideració de percepcions econòmiques en espècie els béns, drets o serveis especificats a l'article 42.2 de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni, així com als articles 43, 44, 45 i 46 del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques, aprovat pel Reial decret 439/2007, de 30 de març, en els termes i les condicions establerts en els preceptes esmentats.

c) Les percepcions en espècie, als efectes de cotització, es valoren en la forma que estableixen per a cadascuna d'aquestes l'article 43 de la Llei 35/2006, de 28 de

novembre, i els articles 47 i 48 del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.»

Tres. Els paràgrafs a) i b) de l'apartat 2.A) de l'article 23 queden redactats de la manera següent:

«a) Als efectes de la seva exclusió a la base de cotització a la Seguretat Social, únicament tenen la consideració de dietes i assignacions per a despeses de viatge les quantitats destinades per l'empresari a compensar les despeses normals de manutenció i estada en restaurants, hotels i altres establiments d'hostaleria, meritades per despeses en un municipi diferent del lloc de treball habitual del treballador i del que constitueixi la seva residència.

Aquestes despeses de manutenció i estada no es computen a la base de cotització quan es trobin exceptuades de gravamen conforme als apartats 3, 4, 5 i 6 de l'article 9.A) del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

L'excés sobre els límits assenyalats als apartats esmentats es computa a la base de cotització a la Seguretat Social.

Tampoc no es computen a la base de cotització les despeses de manutenció abonades o compensades per les empreses a treballadors vinculats a aquestes per relacions laborals especials, per desplaçaments fora de la fàbrica, taller, oficina o centre habitual de treball, per realitzar-lo en un lloc diferent d'aquest o en un municipi diferent, tant si l'empresari les satisfà directament com si en rescabala el treballador, amb els límits que estableix l'article 9.B) del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

L'excés sobre els límits assenyalats a l'article 9.B) esmentat es computa a la base de cotització a la Seguretat Social.

b) Als mateixos efectes de la seva exclusió a la base de cotització a la Seguretat Social, es consideren despeses de locomoció les quantitats destinades per l'empresari a compensar les despeses del treballador pels seus desplaçaments fora de la fàbrica, taller, oficina o centre habitual de treball, per realitzar-lo en un lloc diferent d'aquest o en un municipi diferent.

Les despeses de locomoció, tant si l'empresari les satisfà directament com si en rescabala el treballador, estan excloses de la base de cotització en els supòsits i amb l'abast que estableixen els apartats A).2, 4, 5 i 6 i B) de l'article 9 del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

L'excés sobre les quantitats assenyalades en aquests apartats s'inclou a la base de cotització a la Seguretat Social.»

Quatre. El paràgraf b) de l'apartat 2.F) de l'article 23 queda redactat de la manera següent:

«b) En les assignacions assistencials a què es refereix aquest apartat es consideren incloses les següents:

1r El lliurament als treballadors en actiu, de forma gratuïta o per un preu inferior al normal de mercat, d'accions o participacions de la pròpia empresa o d'altres empreses del grup de societats, en la part que no excedeixi, per al conjunt de les lliurades a cada treballador, els 12.000 euros anuals i en la resta de condicions que estableix l'article 43 del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

2n Les quantitats destinades a satisfer despeses d'estudis del treballador o assimilats disposats per institucions, empresaris o ocupadors i finançats directament per ells per a l'actualització, la capacitació o el reciclatge del seu personal, quan siguin exigits pel desenvolupament de les seves activitats o les característiques dels llocs de treball, fins i tot quan la seva prestació efectiva l'efectuïn altres persones o entitats especialitzades.

Quan aquestes despeses no siguin exigides pel desenvolupament d'aquelles activitats o característiques i siguin degudes a una norma, conveni col·lectiu o

contracte de treball, sempre que se'n justifiqui la realització i quantia es consideren retribucions en espècie en els termes que estableix l'apartat 1.B) d'aquest article.

En els dos supòsits, les despeses de manutenció i estada així com de locomoció es regeixen pel que preveuen els paràgrafs a) i b) de l'apartat 2.A) d'aquest article.

3r Els lliuraments de productes a preus rebaixats que es realitzin en cantines o menjadors d'empresa o econòmats de caràcter social; tenen aquesta consideració les fórmules directes o indirectes de prestació del servei, admeses per la legislació laboral, en què concorrin els requisits que estableix l'article 45 del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

No obstant això, si per conveni col·lectiu és possible substituir el servei de menjador per lliurament dinerari, aquest únicament forma part de la base de cotització en l'excés resultant de l'aplicació de les regles que contenen els apartats 1 i 2.1r de l'article esmentat.

4t La utilització dels béns destinats als serveis socials i culturals del personal contractat; tenen aquesta consideració, entre altres, els espais i locals, degudament homologats per l'Administració pública competent, destinats pels empresaris o ocupadors a prestar el servei de primer cicle d'educació infantil als fills dels seus treballadors, així com la contractació d'aquest servei amb tercers degudament autoritzats.

5è Les primes o quotes satisfetes per l'empresari en virtut de contracte d'assegurança d'accident laboral, malaltia professional o de responsabilitat civil del treballador, així com les primes o quotes satisfetes per aquella entitat asseguradora per a la cobertura de malaltia comuna del treballador i, per a aquest últim cas, en els termes i amb els límits que estableixen els articles 42.2.f) de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, i 46 del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

6è La prestació del servei d'educació preescolar, infantil, primària, secundària obligatòria, batxillerat i formació professional per centres educatius autoritzats, als fills dels seus empleats, amb caràcter gratuït o per un preu inferior al normal de mercat.

7è Les altres assignacions que expressament s'estableixin per llei o en execució de la llei.

Les assignacions a què es refereixen els apartats anteriors, que reuneixen els requisits i fins a les quanties que s'hi indiquen, no tenen la consideració de percepcions en espècie als efectes del que disposa l'apartat 2.D) d'aquest article. L'excés sobre aquestes quanties és objecte d'inclusió a la base de cotització.»

Cinc. L'apartat 3 de l'article 30 queda redactat de la manera següent:

«3. Per a les contingències d'accidents de treball i malalties professionals i altres conceptes de recaptació conjunta, les bases de cotització estan subjectes als límits absoluts màxim i mínim a què es refereixen els apartats 1 i 2 de l'article 9.

La cotització per les contingències d'accidents de treball i malalties professionals s'efectua aplicant el tipus de cotització que correspongui de la tarifa de primes vigent.»

Sis. Els apartats 4 de l'article 31; 6 de l'article 32; 6 de l'article 33 i 3 de l'article 34 queden redactats de la manera següent:

«La cotització per les contingències d'accidents de treball i malalties professionals s'efectua aplicant el tipus de cotització que correspongui de la tarifa de primes vigent.»

Set. L'apartat 3 de l'article 41 queda redactat de la manera següent:

«3. Els tipus de cotització que, aplicats sobre les bases de cotització, determinen les quotes corresponents, són els establerts a la tarifa de primes vigent, segons l'activitat econòmica de l'empresa o l'ocupació i situació dels treballadors.»

Vuit. La disposició addicional primera queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional primera. *Tarifa de primes per a la cotització per accidents de treball i malalties professionals.*

La tarifa de primes per a la cotització a la Seguretat Social per accidents de treball i malalties professionals, a què es refereix aquest Reglament, és la que s'aprova mitjançant la disposició addicional quarta de la Llei 42/2006, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2007, i s'aplica de conformitat amb les regles i altres instruccions que s'hi estableixen.»

Nou. L'apartat 3 de la disposició addicional cinquena queda redactat de la manera següent:

«3. Per determinar la quota, s'aplica a la base calculada així el tipus de cotització que correspongui de la tarifa de primes vigent.»

Article tercer. *Modificació del Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre.*

L'apartat 3 de l'article 62 del Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre, es modifica en els termes següents:

«3. El conveni s'ha de fer constar en un document, que s'ha de denominar document d'associació i ha d'expressar, necessàriament, el nom i els cognoms de l'empresari individual i la denominació o raó social, si es tracta d'una persona jurídica, així com el domicili, el codi o codis de compte de cotització assignats i l'activitat o activitats econòmiques de l'empresa; el document d'associació també ha d'assenyalar la data i l'hora en què comencen i acaben els seus efectes.»

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que estableix aquest Reial decret i, expressament, la disposició final tercera del Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre.

Disposició final primera. *Regles de supletorietat.*

El que disposen els articles 60 i 61 del Reglament general sobre inscripció d'empreses i afiliació, altes, baixes i variacions de dades de treballadors a la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 84/1996, de 26 de gener, és aplicable supletòriament als règims especials de la Seguretat Social dels funcionaris civils de l'Estat, de les Forces Armades i del personal al servei de l'Administració de justícia en el que no s'oposi a la seva normativa específica.

Disposició final segona. *Títol competencial habilitador.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del títol competencial que preveu l'article 149.1.17a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de règim econòmic de la Seguretat Social.

Disposició final tercera. *Habilitació normativa.*

Es faculta el ministre de Treball i Immigració per dictar totes les disposicions de caràcter general que siguin necessàries per a l'aplicació i el desplegament del que estableix aquest Reial decret.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 13 de març de 2009.

JUAN CARLOS R.

El ministre de Treball i Immigració,
CELESTINO CORBACHO CHAVES